

Budapest, 1899. szerda. január 18.

III. évfolyam 14. szám

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Árma mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai utóutalással: egy hónapra 60 k.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztési órák:

délutól 10 óráig délután 6 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 557.

Esti Hírlap

Budapest, január 18.

Az orosz cár és a francia köztársasági elnök márciusban találkoznak.

A nép vére.

Uj-Szent-Annán, Aradmegyében, csendőrök fegyvere vért ontott. A puskacsőből kiröpült golyók négy emberéletet oltottak ki, egy asszony haldoklik, az éles szuronyok ezenkívül hat férfit és hét asszonyt súlyosan megsebesítettek . . . a könnyű sebesülésekről nem számol be a távirat, de ki is tudná az első izgatottságban megszámlálni, hogy négyezer zendülő közül, hánynak csurog a vére!

A halottak és sebesültek csak földhöz ragadt parasztemberek, vérük nem előkelően kék, egész közönséges piros vér, még csak nem is magyar! Akiket holnap visznek az uj-szent-annai temetőbe, sváb emberek: Kemmerer Mihály, Zöllner József, Hellstern Józsefné és Marksteiner Mártonné név van a koporsójukra írva; azt se tudjuk, hogy a kormánynak, vagy valamelyik ellenzéki pártnak voltak-e hivei. Inkább hisszük az elsőt, mert az aradmegyei svábokat nem jellemzi a nagy mozgékonyosság, amíg személyes érdekeikben nem éri őket súlyos sérelem . . . azt se vonjuk kétségbe, hogy a csendőrök csakugyan önvédelemből fogtak fegyvert, a felbőszült, tulnyomó tömegre . . . és azért mégis számon kérjük, a belügyminiszter uron kérjük számon, az uj-szent-annai események és sebesültek vérért!

Nem az a fődolog, hogy a zendülők fel voltak bőszielve, fanatizáltak megrohanták a községházat, hogy agyon akarták verni a bírót, a jegyzőt, az előjárókat, hogy alakokat zuztak be, hogy ellenszergültek a csendőröknek, hogy ezek kezéből kicsavarták a fegyvert . . . hanem az: *miért vetemedtek minderre* ezek a különben olyan békés természetű, csendes vére, aluszékony sváb atyafiak?

Az orvost sem az érdekli, miféle vadarságokat beszél össze a lábbeteg, hogy tör-e, zuz-e mindent össze, ami a kezéig kerül, hogy fenyegeti-e a környezetét . . . hanem

azt kutatja, hol fészkel a baj, s miből keletkezett? És ha ezt a diagnózist megállapította, hozzá fog az alapbaj gyógyításához, jól tudva, hogy ha ez megszűnik, vége lesz az izgatottságnak, a félrebeszélésnek, a rombolásnak, fenyegetőzésnek . . .

Az uj-szent-annaiakat a hatóság oktalansága bőszieltte fel: azzal az ürügygyel, hogy a «paraszt egyesületük» — délvideki földmivelők gazdasági egyesületének fiókja — szocialista tanokat hirdet, a járási főszolgabíró ur föloszlatta azt . . . pedig jól tudta, hogy a gyanu alaptalan, hogy ellenkezőleg nem is tűrtek meg szocialistákat az egyesületükben! De ez még nem elég: az uj-szent-annaiak nem választhaták meg azt az egyént bírónak, aki felé a közbizalom vonzódott, hanem azt voltak kénytelenek elfogadni, kit az erőszakoskodó főszolgabíró, hivatalos hatalmának minden eszközével reájuk tukmált.

Kinek a lelkét égeti az Uj-Szent Annán kiontott vér? . . . feleljen erre a belügyminiszter ur.

Ne érje be azzal, hogy a vérengző csendőrök támoatására Aradról katonaság érkezett. Hiszen minden állampolgár mellé nem állíthat puskás rendőrt, szuronyos katonát. Mit ér az, ha a lázleteget oda is kötözteti az ágyához: a betegség okait távolítsa el és ezzel megszűnik a járvány is . . . de addig ön felelős minden csepp vérért, melyet csendőr és rendőr ont ki Magyarországon.

A főrendiház ülése.

Nem mindig esik meg a főrendiházban, hogy a karzat zsufova legyen.

Ma azonban mozgalmas képet öltött a főrendek háza. A karzaton kaczkias-karcsu, virágos kalapu asszonyok sorakoztak, kristályüveges lorgnetteken tekintgetve a lenn zajgó főrendekre. Az asszonyok háta mögött roskadásig tele férfakkal a karzat, szinte kiszorítják helyükből az ujságírókat.

Oda enn a tanácskozó teremben fiatalos élet pezsdül. Zsong-bong a terem ürgén járnak-kelnek az öreg urak. Ott ülnek helyükön biboros pallumukban, a hercegprímás és a nagyvárdi biboros. Hátuk mögött csak 6—7 püspök sorakozik. Megjött a horvát bán is. Daliás alakja általános feltűnést kelt. Itt van Wckerle Sándor is, aki most minden érdeklődés központja. Mondják,

hogy holnapután fölszólal Bánffy ellen s a karzat lesve lesi ezt az eseményt.

Most megszólal halkan Vay báró alelnök csegettüje. A főrendek helyükre sietnek. A miniszterek teljes számmal bevonulnak. Csak a beteg Fejérváry hiányzik. A bejelentések, előterjesztések teljes figyelmetlenség mellett siklanak el. Az ördög törődik most ezekkel.

Általános mozgás közt emelkedik föl Vaszary Kolos hercegprímás. A hölgyek a karzaton előhajolnak. Bánffy idegesen feszeng a széken, aztán ő is előrehajolva figyel a primás minden szavára.

De a biboros főpap csak néhány szót mond. Egyszerűen csak érintette a megdöbbentő állapotokat és kérdezte, hogy mit tett s mit szándékozik tenni a kormány a helyzet orvoslására.

Bánffy báró azonnal felelt. Elmondta az obstrukció kezdetét. A kormány mindent megpróbált, hogy a zavaros helyzetekből a normális utra térhessen, de hasztalan: bekövetkezett az exlex állapot. Elmondta ezután a miniszterelnök, hogy most a kibontakozás útján vannak. A kormány mindent megtesz erre, de ha — ne adja isten — nem sikerülne, akkor is tudni fogja kötelességét, hogy a rendet helyreállítsa. Együttal arra kérte a főrendeket, hogy most, a kibontakozás pillanatában, ne nehezteljenek meg e tranzakciót, e kérdés tárgyalásával.

A baloldal, tehát a kormány hivei, kik tömött sorokban jelentek meg, helyesléssel fogadták a beszédet.

A hercegprímás is tudomásul vette azzal a megjegyzéssel, hogy a kibontakozás minél előbb következék be.

Felállt azonban Széchenyi Imre gróf és benyújtotta rövid indokolás kíséretében a mai ülést összehívó főrendek felirati javaslatát.

— Halljuk! Halljuk, kik vannak aláírva! — forr föl a baloldal.

A jegyző olvassa: Andrassy Aladár gróf, Széchenyi Imre gróf, Majláth József gróf, Dessewffy Aurél gróf és Széchenyi Géza gróf.

— Halljuk a feliratot is! — felel most a jobboldal s a jegyző azt is olvassa.

— A felirati javaslatot a holnaputáni ülésen fogja megindokolni Széchenyi Imre gróf! — enunziálta az elnök s a főrendek néhány perc múlva kitöltötték a szárnyas ajtókon.

A római és görög mithos mezeten alakjai csodálkozva néztek szét a nyüzsgő, vitalkozó tömegben az előcsarnokban. Az egyházpolitikai viták óta nem láttak ilyen felfordulást. Elgondolkozva, meglepően szóltak egymáshoz:

— Mi történhetett, ugyan mi? Talán bizony a revízió . . . a revízió . . .

Az ülés lefolyása ez:

Vay Béla báró elnök az ülést megnyitja és a mai ülés jegyzőkönyvének vezetésével Széchenyi Bertalan gróf jegyzőt bizza meg.

Legelőbb is a miniszterelnöktől beérkezett átiratot olvasta fel a jegyző, (Ujévi gratuláció.) amelyet a Ház hódo-lattal örvendetes tudomásul vesz. Ezután Széchenyi Manó grófnak ő Felsőge személye körüli miniszterre történt ki-nevezése közöltetik és Szász Domokos dr. erdélyi ev. ref. püspököt és Hunyady László gróf főrendeket parentálja el az elnök.

A hercegprímás kérdése.

Nyomban Vaszary Kolos hercegprímás emelkedik fel szólásra. Az agg főpap gyenge hangját, mély csendben hallgatják.

Vaszary Kolos hercegprímás: Nagyméltóságú Elnök ur! Méltóságos Főrendek! Szokatlan felszólalásomat a napirend előtt mentse ki aggodalmunk azon megdöbbentő állapot felett, amelybe jutottunk, s amelynek miként való szanalásáról eddigelő hivatalosan mit sem tudunk. Azt hiszem, hogy a méltóságos Főrendek nézetével találkozom, ha a magas kormányhoz, mely bizonyára minden eshetőséggel számol, azon kérdéssel fordulok, hajlandó-e a t. kormány a főrendiházat, mint a törvényhozás egyik tényezőjét tájékoztatni arról, *mit tett és mit szándékozik tenni a zavaros helyzet megszüntelésére?*

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Méltóztassék megengedni, méltóságos főrendek és nagyméltóságú elnök ur, (Halljuk! Halljuk!) hogy a hercegprímás ő eminenciájának a kormányhoz intézett ezen rövid napirend előtti felszólalásában foglalt kérdésére lehetőleg röviden, lehetőleg tárgyilagosan nyilatkozhatassam.

Bánffy válasza.

Kétségtelen, hogy a kormány maga is látja a helyzet komoly voltát, sőt elfogadom az ő eminenciája által használt kifejezést: látja megdöbbentő voltát. Öszintén mondhatja, hogy a hibát a felelősség szempontjából magánál nem keresi, mert azt hiszi, hogy kellő időben, kellő beosztással, mindent megtett arra nézve, hogy ebbe az állapotba, ebbe a helyzetbe az ország ne jusson, illetőleg, hogy a köznyelven, ta an nem egészen helyesen, elfogadott exlex állapot elő ne álljon.

Már szeptember 6-ika óta a képviselőházban folyó tárgyalások állandóan olyan erős obstrukció jelegével bírnak, hogy kétségtelenül előrelátható volt a kongulatot tekintve, miszerint elkövetkezhetik az új év, amidőn sem költségvetés megszavazva nem lesz, sem az indemnitás, sem pedig az Ausztriával rendezendő az ország közgazdasági érdekeiben is megkötendő kiegyezés még létre nem jött. Erre való tekintettel a kormány ismételtlen és ismételtlen különböző formákban tett kísérletet a képviselőházban, hogy a tárgyalás menetét folyamatra hozza; sajnos eredménytelenül. Már most ilyen körülmények között, midőn az új év

== Naponként 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatnapi 200 koronásat. Az összes egy heti lapszámok, akár megnyerték az 50 koronás értéket, akár nem, tovább játszanak a 200 koronára. ==

bekövetkezett, a között kellett választania, hogy egyszerűen feladva a további küzdelmet az ellenzék obstrukciójának győzelmét biztosítsa, tehát a parlamenti eivkeket homlokegyenest ellenkező állapotot teremtsen meg, ahol a kisebbség akarata lehetetlenné teszi a parlamentarizmus alapelvét képező többségnek érvényesülését; ezt már magának a parlamentarizmusnak alapelvénél fogva tenni nem lehet, a kormány kötelességének tartotta új év után is az ügyeket vezetni, az ország kormányzatát fenntartani, az államháztartást érdeklő ügyekben rendelkezni. Tudja azonban ennek nagy jelentőségét, nagy felelősségét, de felelősségének tudatában masképp nem választhatott, mert megállítani az egész kormányzat gépezetét lehetetlenség volt.

Méltóságos főrendek! A helyzet azóta megjavult, sőt ellenkezőleg, azóta újabb és újabb komplikációk majdnem lehetetlenné tették a kibontakozást. Az utolsó időben azonban az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos transzakció iránt tételvetel javaslat. Bárha nézetem szerint egy ilyen transzakciónak létrejötte akkor, amidőn arról van szó, hogy egy nagy többség támogatását bíró és elmondhatom a korona bizalmát el nem veszített kormányviszálépése követelték bizonyos dolgok elérése érdekében, nem egészen mondható, hogy a parlamenti formáknak megfelelő volna a megoldás. Mindazonáltal tekintve a komoly helyzetet és tekintve azt, hogy súlyt fektetünk arra, miszerint Magyarországon az alkotmányos kormányzat lehetősége még elvi áldozatok árán is biztosítható, ezen transzakcióba belementünk. Azt gondolom, hogy el is mentünk addig a határig, míg az elvi koncesszió olyan nagyok nem lennének, hogy azok által feladatának bizonyos aaptételek, a melyekre feltétlen szükség van, hogy jövőre ne biztosítható szemben a többség akarataival a kisebbség akaratának a győzelmé és, hogy egy konkrét kérdésre vonatkozólag nyilatkozzam, hogy biztosítható azon gazdasági kiegyezés, amely készen van, a képviselőház asztalán fekszik és amelynek létrejötte, biztosítja Magyarországnak a kormány nézete szerint igen nagy fontosságú érdeke. Ezeknek a biztosítása reményében mégis a transzakciók folyamata levén téve, a kormány lehetők tartja a megoldást, keresi is a megoldást, elősegíti is a megoldást és éppen azért mert a helyzet ma még függőben van és ezen megoldás még sem jobbra, sem balra el nem dönt, nem egészen tartja szerencsés pillanatnak a mai, hogy a jövőre nézve behatód és részletesebb nyilatkozatot tessen.

Azt gondolom, hogy a méltóságos főrendek is abban a nézeten kell, hogy legyenek, hogy akkor, mikor egy kérdés még függőben van, amikor az eldöntés egyik vagy másik irányban még biztosítva nincsen, nem célszerű ettől függetlenül, ettől önállóan egy másik, esetleg egy harmadik programnak a bejelentésével, ismertetésével foglalkozni.

Altalánosságban méltóztassék a főrendeknek meggyőződve lenni arról, hogy a kormány felelőssége tudatában van, a megdöbbentő helyzetet látja és abból a kiutat keresi, — keresi úgy, hogy Magyarország alkotmányán sérelem ne történjen, hogy Magyarország közjogilag biztosított szabadságai sérelmet ne szenvedjenek, úgy hogy a parlament működésének lehetősége jövőre is biztosítható. (Helyeslés) és keresi anélkül, hogy magának ezért valami személyi biztonságot vagy elégtételeket keresne. De keresnie kell és kell hogy megtalálja a lehetőségét annak, hogy a többség érvényesítése jövőre biztosítható, hogy ismétellen elő ne álljanak hasonló helyzetek, midőn a parlament működése, gépezete megáll azért, mert egy kisebbség va amit létrejönni nem enged. (Élénk helyeslés.)

Méltóságos főrendek, hogy csak igen röviden felállítsak egy tételt, kétségtelen, hogy a költségvetés megszavazásának joga az országgyűlést illeti,

de én azt tartom, hogy a kötelessége is és habár van joga azoknak, akik a kormány iránt bizalommal nem viselkednek és azoknak, kik a helyzettel megelégedve nincsenek, támadni, abból nem következik az, hogy olyan dolgokat, amelyeknek létrejötte bizonyos időhöz van kötve, a tárgyalások elhúzásával lehetetlenné tegyenek, úgy hogy szorosán véve nyilatkozni, sem pro, sem kontra ne lehessen. (Helyeslés.) A parlamenti tárgyalások nem folytathatók úgy, hogy a többség akaratát egyáltalán ne nyilvánulhasson, és nem úgy, hogy határozatokat egyáltalában hozni ne lehessen. Ez az, ami a belegség legerősebb tünete ma s melynek orvoslásáról kell gondoskodni s azon tranzakció keretében ezen orvososság kévésével is foglalkozunk. Méltóztassanak azért, méltóságos főrendek, azon nézetemhez járulni, hogy ez időben e kérdésben érdemlegesen tárgyalni nem volna célszerű, nem volna helyes, nem könnyitné a kibontakozást, ellenkezőleg nehezé, ta én lehetetlenné tenné. (Helyeslés.) Méltóztassanak azonban arról meggyőződve lenni, hogy a kormány komolyan foglalkozik a helyzettel, keresi a kibontakozást, reméli, hogy megtalálni fogja és amit isten ne adjon, ha megtalálni nem fogja, akkor is a további akciója alkotmányos keretekben a törvényes formákban fog tovább menni azzal az igyekezettel, hogy helyreálljon a rend, hogy beálljon az alkotmányos élet működhetése lehetősége, mert úgy tartjuk, hogy a legfőbb és a legjelentőségesebb kérdés e dolog, hogy Magyarország alkotmányát, közigazgatását meg ne inogjon. Miután a hercegprímás ő eminenciája napirend előtt szólt fel természetesen, hogy ez akadémia, ez esetből vitatkozzanak, tanácskozzanak, határozathozatalnak helye nincsen s a méltóságos főrendek bölcsesége el fogja látni azt az utat, melyet ezen kérdésben is esetleg követni kíván, de én azt gondolom, hogy az ország érdekében van, hogy ő eminenciájának felszólalásával és az én nyilatkozatommal ezen kérdés befejezettnek tekintessék. (Helyeslés.)

Vasváry Kolos hercegprímás: Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! nem interpelláltam, csak kérdést intéztem a magas kormányhoz, tehát nekem nincsen jogom kinyilvánítani, viszem-e, nem veszem-e tudomásul ő excellenciájának adott választát, de igenis meggyűgült és kívánom, amit excellenciád kijelentett, hogy azok a tárgyalások minél előbb sikeres eredményre vezessenek. (Éljenzés.)

Széchenyi Imre gróf beszéd most. A miniszterelnök ur válasza, amennyire tőle kitélhetett meggyűgítató irányban volt mondva, de amit tulajdonképpen belőle következtethetünk, az az, hogy ma még a helyzet bizonytalan, a békes kiegyezés óhajtatik, remélhető, de kézzelfogható biztosíték erre néve nincs és azt ő nem tagadja. **E helyzetet nem nézeljük eszébről téve, hanem a főrendház méltóságának és tradíciójának felcélunk meg** akkor, hogy ha magunk részéről is a helyzet javítására megteszünk azt a csekélyet, amit tehetünk. Ennek folytán van szerencsém egy indítványt benyújtani, amely házszabályaink 39. §-a értelmében négy aláírással van támogatva s amelynek napirendre tűzését kérem.

Elnök: miután a gróf Széchenyi Imre által beadott indítvány szabályszerűen történt, négy aláírással támogatott, az indítvány fel fog olvasatni és a 39. §. szerint a főrendház hatánapot fog kitűzni az előterjesztő indokolásának meghallgatására.

Tessék felolvasni!

A felirat.

Rudnyánszky József jegyző: (Olvasva.) Határozza el a főrendház a következő szövegű felirat felterjesztését:

Felséges Császári és ap. Király!

Legkegyelmesebb urunk!

Mély aggodalomtól eltelve országunk súlyos helyzete és ennek további következményei fölött fordulunk Császári és ap. Királyi

Felségednek, mint alkotmányunk legmagasabb örének atyai szívéhez. Ez év első napjával megszüntek azok a törvények, melyek az ország ügyeinek rendes vitelehez szükségesek s oly törvényen kívüli állapotba kerültünk, mely — kivált ha következményeire gondolunk — történelmünk szomorú napjait hozza emlékeztetünkbe.

Minden egyes nap, melyet hazánk a mai állapotban kénytelen átélni, csak növeli aggodalmunkat s azt hisszük, hogy az aggodásnak ez a nyomasztó érzete uralja az egész közvéleményt.

Felséged hű főrendei úgy vannak meggyőződve, hogy az ország általános óhajta, hogy a mai helyzetnek minél előbb vége legyen, hogy a törvényhozás csendes működése minél előbb megkezdessék s hogy a közelebb megoldandó kérdésekre jelesül a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal megújítandó egyezmények hazánk érdekeinek megfelelő megkötésére nézve is oly általános a készség, hogy a törvényhozás rendes menetének ez sem képezheti akadályát.

S ezért bár tudjuk, hogy Felséged legmagasabb uralkodói gondját kiterjeszti helyzetünkre, mégis kötelességünknek tartjuk egyenesen Felségedhez fordulni s a legmélyebb áhítattal hódolattal kérni, hogy Felséged az alkotmányos jogait akképp méltóztassék gyakorolni, hogy az alkotmányos állapotok mielőbb teljesen helyreállítsanak.

Midőn a főrendház evvel a legalázatosabb kérelemmel fordul Felségedhez, attól a kötelességerzettől és meggyőződéstől van áthatva, hogy legfőbb — az alkotmány megőrzésére vonatkozó kötelességet teljesíti.

Hódoló mély tisztelettel Császári és apostoli Királyi Felséged legalázatosabb szolgáló Magyar-Horvát-Szlavon-Dalmát országok főrendei.

Beadják: **Széchenyi Imre gróf, Desseffy Aurél gróf, Andrássy Adár gróf, Maillath József gróf, Széchenyi Géza gróf.**

Elnök: Házszabályaink 39. §-a szerint a főrendház hatánapot tűz ki a betérjesztő indokolásának meghallgatására. Ez a hatánap házszabályaink szerint csak harmad napra tehető, nevezetesen holnaputánra, péntekre, mert ez esetben a sürgősségi indítvány a házszabályok szerint ki van zárva. Tehát az indokolás a holnapután d. e. 11 órákor kezdődő ülésre tűzött ki.

Ezzel elérkeztek volna a napirendhez. A napirend azonban semmi különösen jelentős tárgyat nem foglalt magában.

A legközelebbi ülés pénteken lesz, amikor a voltaképeni harcz megindul.

Az ülés déiben 12 órákor ért véget.

A válság.

A béke-tárgyalások.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Ma délelőtt tizenegy órákor a képviselőház első emeleti bizottsági ülésében gyűltek össze az ellenzék bizalmi férfiai, hogy a kormány propozícióját megismerjék.

A nemzetipárt részéről **Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor, Szentiványi Árpád**, a függetlenségipárt részéről **Kossuth Ferencz, Tóth János és Földényi Géza**, a néppártból **Molnár János**. Ezekhez jöttek a disszidensek részéről **Szilágyi Dezső, Csáky Albin gróf és Andrássy Gyula gróf.**

A bizalmi férfiak a kormány békepontjai felől tanácskoztak, amelyeket a disszidensek megbízottai ismertettek. A tárgyalást, amely délután 4 óráig tartott, délután 4 órákor folytatják.

A **kiegyezés** ügyében az ellenzék főlételeinek a veleje az, hogy a magyar állam külföldi képviseltetése tekintetében mint külön gazdasági egyéniség jelekezzen. E részben az uralkodó, mint a külvilág előtt külpolitikai tekintetben egységesként jelelkező monarchia főre, abban a fölfogásban él, hogy a külállamok előtt, ami a szövetség erejének rovására esnek, legalább is súlyos félreértést támasztana az a körülmény, ha a monarchia két államának gazdasági különválása diplomáciaiilag is konstataáltak. Széll Kálmán formulája három irányban igyekszik a kibékülés alapját lerakni. Épen megörizni az 1867. XII. törvénynek betűszerinti parancsait, tilalmait és szellemét. Kímélettel éríteni másodsor az uralkodó feltogását és érzelmeit. Megnyerni harmadszor az ellenzék jóindulatát a közjogi érintés számára a gazdasági önálló életre való külön jogunk az elkövetkező törvényhozói alkalmazásban is világosan, tisztán, félremagyarázhatatlanul kifejezésre jutó olyképp, hogy megöriz a multból minden jogot és nem ad föl a jövőre semmit, gyakorlati érvényesítés tekintetében melegezzük annyival, amit talán ezzel a hasonlattal lehet megvilágítani: a rekonvaleszcensz betegnek megengedi az orvos, hogy kimenjen a szabad levegőre, de nem tanácsolja.

Ez a formula, amely a kormány részéről koncesszióval jár, a kiegyenlítés elől elhárított egy igen nehéz akadályt: A korona akceptálta ezt a formulát úgy is, mint Ausztria császára. A kormány szintén akceptálta s azzal jött vissza Budapestre, hogy ennek nyerve meg az enezeket.

* **A béke feltételeiről a Nemzet** ma a következőket írja:

Amint az ellenzék személyi garancia alatt értett, a kormány azt az áldozatot az országnak önként ajánlotta fenn. Felajánlotta hatalma teljében, felajánlotta akkor, mikor a korona és a ház többségének csorbítatlan bizalmát bírja, amikor tehát csupán tőle függött, hogy a békekötés megkísérlése helyett a harcznak, a kemény, semmitől vissza nem riadó küzdelemnek utján haladjon tovább.

De ha hatalma teljében ily nagy, ily önzetlen, ily nemes áldozatra határozta el magát **Bánffy** báró, senki sem veheti tőle rossz néven, ha e személyes áldozat fejében biztosítani akarja nemzetének a zavartalan parlamenti élet menetét, ha el akarja zárni az utját annak, hogy parlamenti zendülésektől ezután is döntő befolyást lehessen gyakorolni az ország sorsára, hazafias pártokra és hazafias kormányokra.

A **házzabályok revíziója** sine qua nonja a parlamenti béke-kötésnek. Jól tessék meggondolni, enéikül a szabadelvűpártban nem békül senki, még egy verébök sem. Hogy a személyi áldozatoknak fejében a házszabályok módosítását kívánjuk, ez nem pártédek, ez érdeke az országának.

S őszintén bevalljuk, hogy a mi tudomásunk szerint a **szabadelvűpárt azon kormány nevéhez akarja fűteni a házszabályok údvos megváltoztatásának művét**, amely kormány a házszabályokkal való durva és frívól visszaéles miatt volt képtelen révbe juttatni Magyarországot sok

függő kérdését, számtalan fontos anyagi és nemzeti érdekét.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Allamfők találkozása.

Páris, január 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A «Soleil» pétervári tudósítója azt jelenti, hogy hír szerint **Miklós** császár, aki márczius hó folyamán két hetet szándékozik tölteni a Földközi Tenger partvidékén, ott **Faure** Félix elnök látogatását fogja fogadni. A tudósító hozzáteszi, hogy **Vilmos császár** is föl fogja használni ezt az alkalmat a császár meglátogatására.

Kihallgatás.

Becs, jan. 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) **Ferencz Ferdinánd** főherceg ma délelőtt többek között **Hunyadi Kálmán** gróf lovassági tábornokot, a király főszertartásmesterét és **Regenhart** lovagot, a bécsi magyar-egyesület elnökét fogadta.

A Fülöp-szigetek.

New-York, jan. 17. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Idevaló lapok közlik a manilai Fülöp-szigetek egyik lapjának azt a jelentését, hogy 5000 filipino, akik a Manila környékén lévő fülöpök haderejéhez csatlakoztak, körülbelül 14 nappal ezelőtt az ország belsejébe vonultak vissza.

A világbéke.

Berlin, január 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A »Nationalzeitung« értesítése szerint a békekonferencia programját tartalmazó orosz jegyzéket tegnap délután adták át az itteni külügyi hivatalnak.

Angolok és francziák.

London, január 17. (Az *Esti Hírlap* távirata.) **Cambon** francia nagykövete ma a békeegyesület nemzetközi választott bíróságának küldöttségét fogadta. A nagykövethoz intézett üdvözlő beszédben kifejezést nyert, hogy az egyesület jelentős dolognak tekint, hogy a nagykövet Angliába jövelele összesen **Miklós** császár békévilátozatával. **Cambon** válaszában tagadta, hogy ellenséges érdeket volna Franciaországban az angol nép iránt. A **Fasoda**-ügy alkalmából történt kis surlódást a két sajtó fújja fel. **Sem a francia nemzet, sem a francia kormány nem óhajlik a háborút.** Ő meg van győződve, hogy Európa népei komolyan óhajlják a békét. Ő szíve mélyből hozzájárul a császár szándékaihoz, de attól tart, hogy azok megvalósításáig még hosszú idő fog eltelni.

ESTI HÍREK.

Rendőri hírek.

— **A rendőrség nyilatkozata.** A főkapitányság **Pichler** Győző tiszti felvilágosítását szemben kinyilatkoztatta, hogy **Kovács** F. Sándornak ma sincs békócsi engedélye. Kinyilatkoztatta továbbá, hogy nem orfeumra, hanem vendéglő dal-és énekelőadások tartására adott úgy mint másoknak is törvényes jogköréből kifolyólag — minden fedezmény nélkül hosszas kérésekre — ideiglenes engedélyt. Ez bizony — így szól a főkapitányi nyilatkozat — nagyon nyomoruságos kenyeret ad egy családfentartónak a korrupció vádjára ily nyomoruságos kenyérrel való utatás annál kevésbé adhat okot, mert mindenki, aki a rendőrséggel érintkezik, tudja, hogy a főkapitány törvényes hatásköréből szívesen ad alkalmat bárkinek is tisztességes kenyérkeresetre, s ez emberi kötelessége is.

— **Ismeretlen halott.** Ma éjjel egy óraker a soroksári utca 12. számú ház előtt egy részeg embert találtak fekve. Esméletlenül vitték a Rókus-kórházba, ahol rövid időre rá meghalt. Kijelenté eddig nem sikerült megállapítani.

Törvény előtt.

— **Fölmentett gyilkos.** **Rózsahegy**-ről írja levelezőnk: A felvidéken jól ismert **Kubacska-Uradnicsek**-féle szerelmi drámát, mely mult évi július havában **Párnicza** községben játszódott le — a rózsahegy kir. törvényszék több napi tárgyalás után tegnap befejezte akként, hogy **Uradnicsek Jánost**, aki szeretőjének férjét, **Kubacska Jánost** meggyilkolta — **felmentette** s szabadonbocsátotta. A gyilkosság részletei a következők: **Uradnicsek János** párniczai fiatal földesgazda régóta szerelmi viszonyt folytatott bizalmas barátja, **Kubacska János** feleségével, aki gyönyörű szép asszony volt s aki szépségével annyira feltűnt, hogy leánykorában, midőn **Wiesen** festőművész ottjárt, több genre-képben megörökítette a szép teremest. Ebből az időből keletkezett **Uradnicsek** és a szép asszony szerelmi viszonya, melyet mintegy 3 éven át folytattak, anélkül, hogy a megasztal férj azt észrevette volna. Mult évi július hónap vége felé a szép asszony indítványára **Kubacska** meghívta vacsorára **Uradnicsek**et. Vacsoza után egyik üveget a másik után ürítették ki. Már éjfél volt, mikor a vendég még egy pengőt dobott az asztalra azzal, hogy a házi gazda fáradjon el még egy liter pálinkáért. **Kubacska** részegen elballagott s amikor visszatért látta, hogy házában teljes sötétség van. Ez szegyet ütött a fejébe s lassan lepödzött a házába. Amikor pedig a szobába toppant s gyufát gyújtott, forgott vele a világ, mert ott találta feleségét, mely bizalmas együttléteben **Uradnicsek**et. A férj és eszéből között ekkor dulakodás támadt s egymást agyba-főbe verve **Uradnicsek** elillant. **Kubacska** ezután megverte a feleségét, aki elmenekült a szomszédba. Másnap reggel aztán **Kubacska**kat az udvarán összehúrt fogókkal holtan találták meg. A törvényszék ítéletének megokolása az, hogy bizonyítékok hiányában **Uradnicsek Jánost** fel kellett menteni.

— **Az udvarhelymegyei alispán nyugalmazása.** **Ugron János** alispán január 1-től nyugdíjba helyezte, megjegyezve, hogy ez a határozata csak birtokon kívül fellebezhető. **Ugron János** panaszt emelt a közigazgatási bíróságnál a birtokon kívüli végrehajthatóságot kimondó törvényhatósági bizottsági határozat ellen és a közigazgatási bizottság **Vasdényei Géza** dr. ítélbíró előadása mellett, **Wekerle** Sándor elnökle alatt **Ugron János** panaszának helyt adott és kimondta, hogy a nyugdíjaztatás **birtokon belül** támadható meg.

— **A dányi üres bolt.** **Beck** Adolf 1895-ben holtot nyitott a pestmegyei **Dány** községben, melyet felesége hozományából rendezett be. A bolt csak úgy kongott az ürességtől s így nem esoda, ha a falubeliek messze elkerülték. Kivéve **Tóth** Gáspár uramat a jómádu gazdaembert, aki beszélni néha néha benézett az új boltoshoz s egyszer meg lévén szorva kért **Beck** feleségétől szűl. **Krammer** Bertától néhány napra 5 forint kölcsön. Az asszony nem szívesen adott, hanem végre mikor a szomszéd egy üres váltó ürlepot irt a á, meggyönyörült rajta s kirántotta pillantrinyi pénzzavarából. Nehány nap múlva **Tóth** megüzette tartozását, a váltó azonban az asszonynál maradt, aki mikor férjétől elvált, az üres váltó ürlepot kiigazította 74 frtra s a váltót író paraszton a budapesti törvényszék elvepte a port. A károsult ember magánokirathamítás miatt pó

rlölte be **Krammer** Bertát, akit ma a törvényszék nyolcz hónapi börtönnre ítelt.

— **Justh Gyula fellebbezése.** **Justh** Gyula országgyűlési képviselő, tornyai lakos felfolyamodással élt a közigazgatási bírósághoz, a csanádvarmegyei törvényhatósági tisztviselők szavazati jogának gyakorlása tárgyában, a vármegye alispánja által hozott határozat ellen. A közigazgatási bíróság mai ülésén foglalkozott e felfolyamodással **Krájsik** Ferencz bíró előadása mellett és az alispáni határozatot jogtalannak mondotta ki.

— **Párbajozó ügyvédek.** A szarvasi kaszinóban **Mázor** Elemér és **Gláner** Adolf dr. ügyvédek csunyalul összevessztek. Az összekocozásnak következtése párviadal lett s a felek egy fővárosi vívoteremben mértek össze kardjaikat, amely alkalommal **Mázor** a homlokán sebesült meg. A budapesti törvényszék **Tóth** Ernő kir. táblabíró elnökle alatt ma a párbajozó ügyvédekét 6—6 napi államfogházra ítélte, mely ítéletbe ügyvádottak, mint a kir. ügyész megnyugdottak.

Különbíték.

— **Főhercegi kihallgatás.** **Lajos Viktor** főherceg védnökhelyettes tegnap déli 12 órakor külön kihallgatáson fogadta bécsi palotájában a magyar vörös kereszt egylet tagjait, nevezetesen: **babarci Schwartz** Ottó főmegbízottat, **Babics** József igazgatóválasztmányi tagot, **Janny** Gyula dr. erzsébetkórházi igazgatót, **Argau** János irodafőnököt, **Elscher** Gyula dr. és **Farkas** László dr. főorvosokat. **Hege** Kálmán dr. és **Podmanitzky** Gyula báró egyleti megbízottakat. A főherceg rendkívül kintuntette a jelentkezetteket, úgy hogy a kihallgatás teljes egy óráig tartott. **Babarci Schwartz** dr. főmegbízottnak ismételve magas elismerését fejezte ki eddigi működéséért. Az orvosoktól részletesen kérezték az Erzsébet kórház állásáról és a betegforgalomról és kijelentette, hogy az európai vörös keresztgyűlések kórházai között a magyar egyesület Erzsébet-kórháza egyike a legszebbeknek. Melegen érdeklődött a budapesti viszonyok felől, sőt azt a kérdést is fölvetette, hogy mily befolyással lesz a csavargözös vállalatra az új esküéri hid építése. Tudatta a tisztelgőkkel, hogy az egyesület május havi országos közgyűlésén biztosan részt vesz és meghallgatja **Schlauch** Lőrincz bíbornok — alelnök emlékezéséjét Erzsébet királyné emléke fölött. Végül örömeinek adott kifejezést az egyesület nagyvárnyu sikerei fölött. **Schwartz** dr. főmegbízott és **Argau** János irodafőnök megszenlétek azután az osztrak vörös kereszt társulat gazdag raktárait, különösen tanulmányozták a hadi felszerelésekben felmerült újításokat.

— **Schwartzkoppen Bécsben.** A Dreyfus-pörrel kapcsolatban sokat emlegetett **Schwartzkoppen** porosz ezredes Bécsben időzik. Azt a küldöttséget vezette, mely a Ferencz császár nevével porosz-gránátos ezred szerencsekívánatait adta át a királynak. Ő Felsége, mint nekünk Bécsből távirják, ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta a küldöttséget, mely egy értékes porcellán vázát és hódoló feliratot nyújtott át. A király a Ferencz-gránátosok ezredesi egyenruhájában, a feketeasarrend szalagjával jelent meg és igen kegyesen fogadta a porosz küldöttség szerencsekívánatait.

— **A mentőegyesület támogatása.** A budapesti önkéntes mentőegyesület jótékony működéséről élénken tanuskodnak az egyesület által gyűjtőivekkel kapcsolatban **Schwarz** köztudott jelentéseik. Lapunk minden esetben, valahányszor arra alkalom nyíltot érdemlegesen foglalkozott ezzel, ami mint ezt az egyesület hozzánt intézett leveleiben felemlíti szép eredménynyel járt. Mindamellert arról panaszokodik, hogy a kibocsájtott gyűjtőivek nagyobb része még a közönség kezei között van és

azokat most az egyesület onnan pénzbeszedőivel hozatja be. Az önkéntes mentőegyesület ez uton kéri fel tehát a jószívű közönséget, hogy az e czélból arczképes igazolással és külön felhatalmazással ellátott pénzbeszedők útján minél többen lépjenek be tagul az egyesületbe, illetőleg támogassák bármily csekély adományokkal az egyesületet.

— **Földrengés.** Ma reggel, mint nekünk Emsből sürgönyzik, ott rövid ideig tartó földrengést éreztek.

— **A sikkasztó főhadnagyról.** **Kronfeld** főhadnagy szökése még mindig nagyban foglalkoztatja a fővárosi köröket. Most már majdnem bizonyosnak mondható, hogy **Hollandián** át Amerikába menekült, legalább arra vall az a nyilatkozata, — melyet néhány hét előtt a szóban levő **Krivány** ügyből kifolyólag ismerősei előtt tett, — hogy az, aki a külföldön járatos, könnyen eljuthat Amerikába, csak **Hamburg**on át nem szabad mennie, hanem **Hollandián** át. Szökését jól előkészítette, kisebb-nagyobb összegeket kért kölcsön ismerőseitől, úgy, hogy néhány ezer forintot gyűjtöhetett össze és ha ezzel sikerült neki az igazságszolgáltatás keze elől menekülnie, úgy a jövőjét biztosíthatja, mert ritka műveltsége és intelligenciája mellett, könnyű lesz neki — nagy nyelvismereteivel — új pályát kezdeni. Hír szerint **Kronfeld** már nem ujoncz a sikkasztás terén. 1891-ben, mint a **Schossberger** czég alkalmazottja a leszámító-és pénzváltó banknál egy 4000 forintos cheque-et váltott be, de a pénz nem szolgáltatata be a főnökeinek, hanem elverte. Kiskorúságára és rokonságára való tekintettel, **Schossberger**ek nem tettek ellene feljelentést, hanem megengedték, hogy külföldön keressen magának állást. **Kronfeld** ekkor **London**ba ment, hol három évig a **Dreyfus** haznál működött, aztán hazajött, de mint a tapasztalat mutatja, a leczka nem használta neki. A lipótvárosi kaszinóban tudvalevőleg gyűjtést rendeznek, hogy legalább annyi pénzt teremtsenek elő, melylyel a sikkasztó főhadnagy ügyeit legalább a katonaságnál lehessen rendezni. Azt mondják, hogy eddig már háromezer forint gyűlt össze erre a célra.

— **Furcsa fenyegetés.** Az öt éves **Miczikének** fogat huztak, a kis baba keservesen sír és mamája így fenyegeti:

— Ne sírj, Miczi, mert különben sohse viszlek többé — fogorvoshoz!

— **Az Esti Hírlap nyerője.** Az *Esti Hírlap* nagy sorsolásának két nyerője jelentkezett ma kiadóhivatalunkban.

Krabovszki Anna

(I. Budapest, Lajos-u. 13.)

a január 14-iki szombati **AA—919** számú lappal

Fücsök Gyula

(I. Budapest, Csengery-u. 41.)

a január 10-iki keddi **BI—932** számú lappal 50 korona értékű nyeresémet nyertek, kiknek kiadóhivatalunk azt tüstént ki is szolgáltatata, miről bárki a nyerők által aláirt és kiadóhivatalunkban megtekinthető nyugtákból meggyőződhetik.

— **Mi igaz a szarka számoló képességéről?** Erdekes dolgot beszél el **Wahrmund** főerdész a madarak számoló képességéről. Az en erdészeti területemen van egy sűrű bokor, melyben énekes madarak szöktak észkelni. Egy tavasszal azonban odatepedett egy szarkapár, mely az éneklő madarak fészkeiben oly nagy pusztítást okozott, hogy elhatároztam, hogy felövöm. De hogyan? Mindenféle kísérleteket tettem, de hiába. Ekkor olvastam **Friedrich Kohler** könyvében a madarak számoló képességéről, különösen a szarkáról, mely valóságos matematikai lángész a madarak között. Egy gondolat villant át agyamon és rögtön hozzáálltam a kiviteléhez. Három erdészt hívtam magamhoz, mindenkinek adtam egy feyvert és saját puskámat is magamhoz véve elindultam velük ahhoz a bokorhoz. Amint a szarkák minket megláttak, elűntek a lomb között. De mi is elrejtőztünk ám. Ekkor az egyik erdész a másik után kiküldtem, hogy terjen vissza lakásomba. Es az én tervem sikerült. Az okos, de korlátolt eszű madarak újra előjöttek, miután az ő számszorok véget ért és én lelöttem

őket. Eljen kiáltottuk mindnyájan, éljen a tudomány! Eljen a főerdész ur! A főerdész azonban azt gondolta hogy mi vele gunyolódunk és hogy meggyőzzön állításának valóságáról, még egy bizonyítékot hozott fel. — Igénis uraim, a madarak számoló képessége ugye csodálatosnak tetszik, pedig való, meglóttuk a szarkapárt, hozzáláttunk fészük megkereséséhez és nemsokára megtaláltuk két fiókájukkal együtt. Meglehetősen meg voltak már izzasodva és én hazavittem őket, hogy főneveljem. Egyik elpusztult, de a másik szépen kifejlődött és sok tréfát ohozott nekünk számoló képességével, azonban minden igyekezetünk dacára sem tanult meg hármanul számolni. Három idősebb gyermekem és a szarka barátságos viszonyban éltek egymással, de mikor negyedik fiócskám megszületett, bekövetkezett a szerencsétlenség. Alighogy a négyet együtt látta rábámult a legifjabbra és le sem vette róla tekintetét, meghurcolta az ő ablakköztől kis rudacskaiban és — mit mondjak még — ettől az időtől kezdve buskomor lett, nem evett és elpusztult. A négy meghaladta az ő számoló képességét.

Amerikai számok. Érdekes képet nyerünk New-York óriási föllendüléséről, ha a múlt évi statisztikai kimutatásokba egy pillantást vetünk. Ezek szerint New-York három és fél millió lakosa 8502 házban tartózkodik és egy év alatt 721,860,000 dollárt költött, ebből csak a húszszámlára 160 millió dollár esik, vagyis 10 dollár polgáronként. E sok husz leöblítésére 109 millió dollár árszeszes italt fogyasztottak el. A new-yorkiak tisztaságára jó világitást vet, hogy a borbélyok és eszimatizálóók egy év alatt 9,700,000 dollárt kerestek. Kocsizás tekintetében az amerikaiak nincsenek elkényeztetve. Inkább »vilamos«-on járnak, mint fogatokon, miért is a bérkocsiszámlára 3 millió dollárral szerepel a közúti vasutak 22 milliójával szemben, de egészségesegek is, mert orvosságokra csak három és fél milliót költöttek, tehát egy dollárt fejenként. A három és fél millió lakosból 68,637 halt meg, 90,641 új születés emelte a lakosság számát, 35,000 új pár gondoskodik a legújabb nemzedékről, a gyermekek nevelésére 12 millió dollárt fordítottak és a közbiztonság évenként 10% millió dollárba kerül. Különben odaát sem minden »fenéki tejfel.« A legtöbb munkás átlag csak 1.50 dollárt keres naponként az értelmességet kívánó hivatást szolgáló 2—4 dollárt, a női munkás pedig csak 75 centet. A legnagyobb árnyékoldala a neworki fényességnek a rendőri kimutatás. A három és fél milliónyi lakos közül 100,738-at fogtak el. Tizenketten gyújtogatás miatt, 452 öngyilkossági kísérletet követett el, 328 gyilkosság, 793 betörés, 297 utonállás, 6010 lopás követett el és 14174 férfit s 4727 nőt iszákossg miatt tartóztattak le. A város területén 211 holttestet és 175 kitétt gyermeket találtak. Az egész komor kimutatásnak egyetlen örvéndes pontja, hogy a detektíveknek az elloptott tulajdonból egy éven át 250,487 dollár értékűt sikerült megtalálni.

A vidra mint lud tolvaj. A »Rottenburger Anzeiger« beszéli a következő érdekes dolgot. Egy korcsmáros, aki a Hannover mentén elégedő vidrák gyűlőt ellensége volt, egyszer egy egész vidracsalád otthonát tette tönkre, amennyiben a vidramat két serdülő leányával együtt becsapta. . . Nem tudni, hogy a környékbeli vidrák a feladott családi boldogság megtereléséért-e, avagy pajkosságból, de elég az hozzá, hogy az említett ellenségük baromfióljára törték és abból két gunnart elloptak. A korcsmáros azt mondja, hogy a róka komát vette gyanuba, sőt még két lába tolvajra is gondolt, a ludasvidrára azonban még csak nem is gyanakodott. Miután azonban libái fölött nem tudott egykönnyen »napirendre« térni, ennek folytán nyomozni kezdte a tolvajt. . . a nyomok a mezőn keresztül, a közeli patakhoz vezették, ahol rátaíalt lefejezett libáira és nem messze attól a vidra lakására. Ismeretes dolog, hogy a vidra éjjelen át hosszú utat tesz a szárazon és hogy megeszi az egeret és patkányt is ha éhes, azt azonban még kevesen hallották, hogy a halakat pusztító vidrának szárazföldi kirándulásában szárnyas — sőt libapecsényre is vásott volna a foga.

A Hódoló díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9-10 óra között. Beleépési díj 50 kr gyermekjegy 30 kr.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

Nemeseti színház: Pál John Poole vigjátéka 3 felvonásban Főszereplők Ujházi, Pálfi, Gabányi, Vizvári, Iván, Mészáros, Nádas, Ligeti J., Lendvayné. Kezdeté 7 órakor. Operatárs: She Mader Raoul fantasztikus balletje 2 részben 11 képpben. Kezdeté 7 órakor. Nemesi színház: A gymasi vadvirág Gécy István népszláműve 3 felvonásban. Főszereplők: Horváth, Szirmai, Gazsi M., Siposné, Vidor, Lubinszky, Blaha L., Kezdeté 7 órakor. Vigaszínház: A Gyarkovics leányok Horozeg Ferenc vigjátéka 3 felvonásban. Főszereplők Szilassy R., Molnár, L. Rózsahegy, Bilkei, Sömöl, Ráthonyi, Odry, Kardoss, Ráskai. Kezdeté 7 1/2 órakor. Magyar Színház: A Gyarkovics leányok Horozeg Ferenc vigjátéka 3 felvonásban. Főszereplők Szilassy R., Molnár, L. Rózsahegy, Bilkei, Sömöl, Ráthonyi, Odry, Kardoss, Ráskai. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Sarah Bernhardt színháza. A franciák nagy tragikája nem ismer pihentést. Mindig mozog, játszik, utazik és beszélget magáról. A »Renaissance«-színház, melyet eddig vezetett, szűknek mutatkozván, átvette a »Theatre de Nations«-t, mely teljesen átalakítva ezantul »Theatre Sarah Bernhardt«-nevet fogja viselni. Mar az első év programja is meg van állapítva. Az új színház Sardou »Tosca«-jával nyílik meg, természetesen Sarah-val a címszerepben. Ő fogja kreálni Kistemaeckers »Martha«- című új darabjának főszerepét is, mely azután következik. A böjti időben Edmond Rostand »La Samaritaine«- című vallásos tárgyú darabját készülnék adni és ha jut rá idő »Hamlet«- című szerepében is bemutatja magát. Ezekon kívül minden csülörtökön klasszikus délutáni előadások lesznek, melyeken Sarah Phédra, Andromachét. Athalált fogja játszani, végre pedig szombat délutánonként költői felolvasások lesznek a régebbi és fiatalabb francia írók műveiből. Junius és Julius havában a színház alapos restaurálását veszik elő, mely idő alatt Sarah Bernhardt Angliában és Észak-Amerikában fog vendégszerepelni.

A Vigaszínház francia udjónságából, Ordonneau és Valabreguenek Bodard és Godard című háromfelvonásos bohózatából az utolsó próbak folynak. A darabot Párisban a Palais Royal színházban adták s a tavalyi évad legnagyobb sikerű darabja volt a nevezett színházban. Az udjónság főpróbáját pénteken, január huszadikán délelőtt feltizenegykor tartják meg.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás megkedveltetésére és szélesebb körökben való terjesztésére az Esti Hírlap közönsége, tehát az egykrajzáros hírlap minden üevője számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgy-sorsjátékot rendezünk.

Egy krazozárót az Esti Hírlap minden üevője játszik és pedig nem csupán az aznani számokra való sorsoláson, hanem a heti sorsoláson is.

A rendes napi sorsjáték nyereményének értéke 50 korona. A heti nyereménynek pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombati kibocsátott lapszámok játszanak. 200 korona.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénzértékű, mindenképpen becses és — szükség esetén — azonnal pénzre tehető nyereménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyeremény-kr. a következőket:

Szép nagy olajfestmény arany keretben vagy Női aranyóra, arany láncocsal.

A hétzáró koronás nyereménytárgyak: Kétfő gyártmányu biciklil vagy Kétfő fedelő férfi arany-óra aranyláncocsal.

Azok számára, kiknek a nyeremény tárgyak nem felelnek meg, a nyertes lappéldány bemutatása után utalványt állítunk ki, melynek alapján az alantabb megnevezett smert jövevű fővárosi özegeknek 50 illetőleg 200 korona értékű tárgyakat haphatnak.

Sternberg Armin és testvéreinek (Kerepesi-ut 36. sz.) hangszereket. Lukács M. Mártonnál vadozi-utoza zsej (ze »pereket). Grossmann S.-nél (Bécsi-utoza 15. sz. férfi-ruhák).

Berényi és Frankl-nál (Kossuth Lajos-u. 27. sz.) női-ruhák. Szimon Istvánnál (vadozi-körut 12.) szereket.

A keddi lappéldányainkra való sorsolás ma szerdán délelőtt ment végbe Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek Andrássy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az 50 koronás nyereményre való sorsolásban résztvettek a január 17-iki keddi é napi kelettel kibocsátott összes lappéldányok a lap homlokzatán olvasható számokkal.

Nyerőnek kihuzatott a napi 50 koronás nyereményre a január 17-iki keddi

* AI-669 *

mint azt a Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző által felvett tanusítvány hivatalosan igazolja.

AZ ESTI HIRLAP

KOZGAZDASG

Gazdasági szesztermelők Darányi miniszternél. Az év január hónap elején életbe léptetett szeszfogyasztási törvény ama része, mely a gazdasági szesztermelők által gyártott szesznek bizonyos maximumot szab meg, sulyosan érinti azoknak érdekeit, minthogy sokkal többet képesek burgonya készletükből állítani és sokkal több burgonyát készítettek el ily czélből már eddig is, mint amennyi a meghatározott mennyiség. Az országos magyar gazdasági egyesület küldöttség ez ügyben ma délelőtt 10 órakor em ékiratot nyújtott át Zsilenszky Róbert gróf vezetése alatt Darányi földmívelésügyi miniszternek. A nagyobbára felvidéki mezőgazdákból álló körülből ötven főnyi küldöttség szónoka Játka Ferencz tolmácsolta a küldöttség czélját. Beszédében hangsúlyozta, hogy a szeszgyártás tulajdonképen a földmívelésnek egy ága és azt illeti meg annak gyakorlása. A miniszter megígérte lehető támogatását, azzal a kijelentéssel, hogy hajlandó-e sérelmeket orvosló törvényjavaslatot terjeszteni a törvényhozás elé. Beszédében azt az óhaját is kifejezte, hogy bárcsak minél hamarabb érkezne el annak lehetősége, czélozván ezzel a mostani parlamenti helyzetre. A miniszter a küldöttség több tagjával hosszasan beszélgetett és élénken érdeklődött a felvidék jelenlegi gazdasági viszonyai iránt. Ugyne az ügyane czélből a pénzügyminiszternél is tisztelgni.

A tavaszi állatvásárok sorrendje. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó évben rendezendő XVI. tenyészállatvásár február hónap 25. és 26-án a »Tattersall«-istállóban fog megtartatni. A tavaszi luxusállatvásárok márczius hó 12., 13., 14-én és április 28., 29., és 30-ikán lesznek a Tattersall istállóban.

Uj állami vasműhely. A diósgyőri állami vas- és aczéltelen, — a pénzügyminiszter uj vasműhelyt akar létesíteni mely olyan nagyszabásu lesz, hogy versenyezni fog a világhírű Krupp-féle gyárral. Minthogy pedig az eskütéri hidra nézve elvileg kimondatott, hogy ennek anyaga teljesen hazai gyártmány legyen s a vajda henyadi, nemkülönben más hazai olvaszlókból származó nyersvas oly kitűnő anyag, mely nemcsak versenyez, de minőség tekintetében föltulja a külföldit, tényleg szükséges Diósgyőrött a nehéz kovácsvas tárgyaknak kovácsolását berendezni. Az eskütér hidépítésnél kerekaszámban 40000 mm. láncszem előállításáról és 4000 mm más lánczalkatrész kikovácsolásáról van szó. Az uj gyár 18000 friba fog kerülni.

Ferencvárosi sertsóvásár. (Hivatalos jelentés.) Készlet 341 darab. Erkezett 680 darab, összesen 971 drb. Eladtak 693 drból. Maradvány 378 darab. Mai árak: Maloz 35—40 frtg. Párokint 120—180 kler. anyiban 43 1/2—4 frt. 230—280 kiló 4—46—frtg. 380—380 kil. 44—46—frt. Éregnehés 430/45 krig. Malozok 30—40 krig. A vásár hangulata élénk volt.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonaüzlet Budapesten. Amerika alacsonyabb jegyzései nem lanyhitották el az irányzatot, mivel a hidegebb időjárás a spekulációt vételekre animálta. Elkelt 14,000 q. buza változatlan áron.

A következő buza-fajok kerültek forgalomba:

Table with 4 columns: Location, Weight, Price per kg, Price per 100 kg. Includes entries for Tiszavidéki, Szarbia, and Román.

tengerit 4.50—4.60 és sabet 5.80—6 forinton vásároltak. A határidőpiacon a vevők voltak túlsúlyban, az árak néhány krajczárral emelkedtek.

Közltek: Buza márcziusra . . . 9.46—9.49 Rozs márcziusra . . . 7.95—7.97 Tengeri májusra . . . 4.85—4.87 Zab márcziusra . . . 5.78—5.80

A budapesti értéktőzsde. A belpolitikai helyzet kedvezőbb megítélésére szilárd hangulat terjedt, a vezető értékek mérés-kelten, a kereskedelmi bank, salgótarjáni kőszénbánya és az Adria részvények rohamosan emelkedtek.

Az elbőzsdén előfordult kötések: osztrák hitelrészv. 360.60—361.20 magyar hitelrészv. 392—392.20. — osztr.-magy. államvasut részv. 362.50—363.10 déli vasut-részvény 64—63.75. — leszámitoló-bank részv. 262—262.20. — rimamurányi vasműrész 308—308.75. — közúti vaspálya-részvény 378.50. — városi villamos vasut-részvény 225.50. — frton

Zárlatkor maradt: osztrák hitelrészvény 360.80, magyar hitelrészvény 392. — osztr.-magy államvasut részv. 362.50 déli vasut-részvény 63.75, leszámitoló-bank részvény 262. — jelzálog hitelbank részvény —. — rimamurányi vasmű-részv. 308.25. — közúti vaspálya részvény 378.50. városi villamos vasut-részvény 225.50 forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. Az tengerentúli baisse jegyzések mi hatást sem gyakoroltak, az irányzat kedvező maradt. Jegyzések: Buza tavaszra . . . 9.42—9.44 Rozs tavaszra . . . 8.10—8.12 Tengeri máj.-jun.-ra 5.15—5.17 Zab tavaszra . . . 6.10—6.11

Az értéktőzsde Bécsben. A pénzügyviszonyok javulása a spekulációt vételekre ösztönözte, a forgalom megélnkül és az árfolyamok emelkedtek. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 361. —, magyar hitelrészvény 392. —, magyar aranyáradek 119.90, magyar koronáradek 97.85 anglo bank 155. —, osztrák-magyar állam vasut részvény 362.60 forinton.

Felelős szerkesztő: Gáspár Artur.

ÓS-BUDAVÁRA

kedvezményes áru idény-bérléjgelei férfiak részére . . . 6 frtjával, hölgyek részére . . . 4 " gyermekek részére . . . 3 " előjegyezhető 834 VII., Erzsébet-körut 12. sz., I. em.

NEW-YORK kávéház

A m. kir. honvédeknek hangversenye a karnemester vezetésével 315 Kezdeté 8 órakor. Szabad bemenet

Kifolyások ellen a SCHNEIDER-féle Santal-Capsulák

A legbiztosabbak a nap alatt teljesen kigyógyítanak (uraknál és nőknél) mindennemű folyásokat, elgyengült főrterőt, hólyaggyulladás, ömlést stb. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Egyedül kapható posta után: SCHNEIDER JOZSEF gyógyszerésznél RESICA, FŐ UTCZA 14.

Olcsó valódi arany ezüst-nemű bevásárlási forrás.

14 karátos arany jeggyűrűk 4 forinttól feljebb; pontosan szabályozott zsebórák 5 forinttól, 14 karátos aranyórák 15 forinttól valamint 13 próbás uj ezüst tárgyak 6 krajczárjával grammját szállít

Lukács M. Márton

ékszer- és óras czég 110 Budapesten, IV., Váci-u. 4. a szibarus-utozával szemközt. Vidékre árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

RHEUMA-SZESZ

orvosi tekintélyek által kitűnőnek elismert külszer. Bámulatos gyors és biztos hatású a test bármennemű fájdalmait u. m. reuma, csua, sechias, köcsvény, saaggatás, szurás, nyúlás stb ellen. Fog- és fájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona. Erősebb üveg ára 2 korona 40 fl. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszerárán ugyintén, a készítő WIDDER GYULA gyógyszerésznél S. A. Ujhely, 102. sz. Főraktár: Ter. K. J. gyógyszerésznél, Bpest, Király-u. 12. sz. és Dr. Egger-féle gyógyszerár a »NADOR«-hoz. 261